

ROČNÍK LIX

ČERVEN/ČERVENEC 2004

6/7

HILAS PRAVOSLAVÍ

OBSAH

SETKÁNÍ S PANEM PRIMÁTOREM _____	3
ÚCTA KE SVATÝM _____	3
3. NEDĚLE PO PADESÁTNICI _____	4
11. NEDĚLE PO PADESÁTNICI _____	5
PRAVOSLAVÍ JE NÁŠ VZDUCH _____	6
DĚJINY MNIŠTVÍ V RUMUNSKU _____	9
DVA PŘÍCHODY PÁNĚ _____	11
RAIFSKÝ MONASTÝR _____	14
BYLI SVATÍ BRATŘI CYRIL A METODĚJ V UNII S ŘÍMEM? _____	16
K 1141. VÝROČÍ MISIE SVATÝCH BRATŘÍ KONSTANTINA – CYRILA A METODĚJE _____	17
JAK NÁS VIDÍ DRUZÍ _____	18
NA ŠESTÉM KONTINENTU POPRVÉ ZAZNĚLY PRAVOSLAVNÉ PASCHÁLNÍ ZPĚVY VZKŘÍŠENÉMU KRISTU _____	19
9. VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ BPM _____	20
MALÝ ZÁZRAK VE VĚZEŇSKÉM CHRÁMU _____	21
Z PROGRAMU VLADYKY ARCIBISKUPA KRYŠTOFA V MĚSÍCÍCH ČERVNU AŽ SRPNU _____	21
PRVNÍ SVATÁ LITURGIE V SOBĚSLAVI _____	23
ZPRÁVA ZE ZASEDÁNÍ EPARCHIÁLNÍ RADY PRAŽSKÉ EPARCHIE KONANÉ 18. 5. 2004 _____	23
JOSEF V EGYPTĚ _____	24

Redakční poznámka

Vážení otcové, drazí bratři a sestry,
milí čtenáři

Radujeme se, že vám dnes můžeme přinést zprávu o plánované výstavbě nového božího chrámu v Praze. Prosíme o vaše svaté modlitby za úspěch tohoto bohulibého záměru, který se s pomocí Boží podaří realizovat. Modleme se i za moudré rozhodování pražských zastupitelů. Kež Praha dostane nový Boží svatostánek důstojně reprezentující Pravoslavnou církev v našem hlavním městě. Kež se budoucí chrám sv. Mikuláše s duchovním, humanitárním a vzdělávacím střediskem zařadí po bok staroslavného chrámu svatých Cyrila a Metoděje, chrámu našich svatých mučedníků.

Příjemné prožití nadcházejícího léta
vám přeje

vaše redakce

Foto na titulu:

Historický okamžik: Primátor hlavního města Prahy MUDr. Pavel Bém podáním ruky vladykovi arcibiskupovi Kryštofovi stvrzuje dohodu o převodu pozemku bývalé Bečvářovy vily v Praze 10 pro stavbu Duchovního a humanitárního střediska při chrámu svatého Mikuláše v Praze.

SETKÁNÍ S PANEM PRIMÁTOREM

Pražský primátor MUDr. Pavel Bém přijal dne 19. května t.r. vladyku arcibiskupa Kryštofa v historických prostorách Staroměstské radnice. Hlavním tématem rozhovoru bylo vybudování „Duchovního a humanitárního střediska při chrámu svatého Mikuláše v Praze“. Pan primátor přislíbil předat Pravoslavné církvi stavební pozemek v Praze 10, který byl pro tento účel vyňat z privatizace.

Úmysl vybudovat v Praze chrám svatého Mikuláše s duchovním, humanitárním

Situační uspořádání duchovního, humanitárního a vzdělávacího střediska při chrámu svatého Mikuláše. (V Olšínách, Praha 10, Česká rep.)

a vzdělávacím střediskem, které by přispělo k prohloubení misijní, kulturní a sociální činnosti pravoslavné církve, je motivován rozšiřujícím se počtem pravoslavných křesťanů v Praze a potřebou umožnit všem duchovní vzdělání a zázemí.

Myšlenku vybudovat pravoslavný chrám sv. Mikuláše s duchovním, humanitárním a vzdělávacím střediskem podporují významní církevní představitelé, státní činitelé a lidé z oblasti kultury, vědy a umění v české společnosti i ze zahraničí. Abychom mohli tuto myšlenku uskutečnit, zahájili jsme sbírku finančních prostředků – darů na církevní účet č. 1001071892/5500, variabilní symbol „sv. Mikuláš“ (v českých korunách i v zahraniční měně). Jména všech dárců, pokud se nerozhodnou jinak, budou umístěna, jak je to dávným obyčejem, na pamětní desce při vchodu do chrámu. Podrobnosti o tomto projektu obdržíte na požádání v Úřadě metropolitní rady, Dělostřelecká 7, Praha 6, tel. 224 315 015.

Věříme, že pomůžete podle svých sil k uskutečnění tohoto bohudobého cíle.

*arcibiskup Kryštof
se členy stavebního výboru*

ÚCTA KE SVATÝM

Pravoslavná duchovnost je úzce spojena s úctou ke světcům. Pravoslavní milují svaté, protože se mohou opírat o jejich přímlybné modlitby u Boha a jsou zářícími vzory pevné víry, naděje v bolestech a příkořích a hlavně opravdové křesťanské lásky. Když se slaví chrámový svátek takových světců jako jsou např. sv. Petr a Pavel, sv. Mikuláš, sv. Cyril a Metoděj, sv. Václav, sv. Ludmila a další, rádi naplňují věřící svatyně nesoucí jejich jméno a dostává se jim mimořádné Boží milosti a pomoci.

Každého nového světce, kterého rozhodnutím Posvátného synodu vpisujeme

do církevního kalendáře, pravoslavní vítají s velikou duchovní radostí. Vzpomeňme na svatořečení sv. muč. Gorazda, sv. knížete moravského Rostislava nebo ctihodného Alexije karpatoruského, vyznavače či novomučedníků na svaté Rusi ve XX. století. Avšak každému oficiálnímu kanonizování nového světce předchází známost o úctě k němu v srdcích pravoslavných věřících, potvrzená projevy jeho svatosti. Teprve potom dochází k prohlášení svatosti celou církví doprovázenému ustanovením jeho liturgické oslavy.

Takový postup zažil např. i proces kanonizace největšího řeckého světce XX. století

sv. Nektarie Eginského. Ještě než byl svatořečen – 20. 4. roku 1961 ekumenickým konstantinopolským patriarchou – již jej dlouho ctíli zbožní Řekové jako velikého divotvůrce a pomocníka v bolestech způsobených hlavně zhoubnými chorobami. V kanonizačním postupu vidíme jasně, jaký rozhodující význam má v pravoslavné tradici hlas věřícího lidu. Ne nadarmo říkáme: hlas lidu je hlas Boží.

Jakým způsobem však máme ctít naše světce? Ve věroučných dokumentech se dozvídáme, že církev pozemská ctí sv. mučedníky a další světce v den jejich úmrtí, prosí Boha a na jejich přímluvy se jí dostává milost, darů uzdravení a dalšího požehnání. Tato úcta se má zvláště konat u svatých ostatků a icta se má zvláště konat u svatých ostatků a icta se má zvláště konat u svatých ostatků a icta se má zvláště konat u svatých ostatků. Velice pěkně o tom píše sám sv. Nektarios Eginský ve svém spise „O svatých Božích“. „Úcta ke svatým“, zdůrazňuje, „je projevem naší snahy se jim podobat.“ Podobat se svatým představuje hlavní smysl jejich oslavy. Liturgická slavnost spojená se čtením životopisů svatých, kázáním, zpěvem hymnů a písní, jako jsou např. „Bože, což ráčil před tisíci roky“ ke cti sv. Cyrila a Metoděje nebo chorál „Svatý Václave“, nás vede k tomu, abychom se snažili napodobit

jejich pevnou vírou a svatostí života. Svatý Jan Zlatoústý napsal: „Oslavovat sv. mučedníky znamená je napodobovat“.

Napodobovat víru světců a jejich život je velmi důležité pro náš osobní život víry. Neboť všichni světci byli lidé jako jsme my. Překonávali daleko horší životní úskalí, která musíme dnes překonávat, abychom zachovali víru a nestali se kořistí duchovního vlka. Nosíme jejich jména, jsou našimi nebeskými ochránci a zároveň vzory, jak zachovat víru a neztratit křesťanský způsob života a své pravoslavné zakotvení v naší cyrilometodějské a též Gozardově tradici. S jejich pomocí a na jejich přímluvy okusíme nevyslovitelnou radost nebeského království. Svatý apoštol národů Pavel jen s posvěcením života nalézá Boží blízkost: „Usilujme o pokoj se všemi a o svatost, bez níž nikdo nespátrá Pána.“ (Žid. 12, 14)

Usilujme proto o posvěcení života, každý jak jen to nejlépe dokážeme. Naše úsilí odmění Bůh svojí milostí, která nás naučí těšit se ze života jako z největšího Božího daru. Takový život nikdy nekončí, ale přechází do věčnosti, je stálým zdrojem duchovní inspirace a energií Dobra a Lásky.

arcibiskup Kryštof

3. NEDĚLE PO PADESÁTNICI

vладыka Antonij Bloom

Nemějte starost

Světlem těla je oko. Je-li tedy tvé oko čisté, celé tvé tělo bude mít světlo. Je-li však tvé oko špatné, celé tvé tělo bude ve tmě. Jestliže i světlo v tobě je temné, jak velká bude potom tma? Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Neboť jednoho bude nenávidět a druhého milovat, k jednomu se přidá a druhým potom pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i majetku. Proto vám pravím: Nemějte starost o svůj život, co budete jíst, ani o tělo, co budete mít na sebe. Což není život víc než pokrm a tělo víc než oděv? Pohleďte na nebeské ptactvo: neseje, nežne, nesklízí do stodol, a přece je váš nebeský Otec živí. Což vy nejste o mno-

ho cennější? Kdo z vás může o jedinou píd prodloužit svůj život, bude-li se znepokojoval? A o oděv proč si děláte starosti? Podívejte se na polní lilie, jak rostou: nepracují, nepředou – a pravím vám, že ani Šalomoun v celé své nádheře nebyl tak oděn, jako jedna z nich. Jestliže tedy Bůh tak obléká polní trávu, která tu dnes je a zítra bude hozena do pece, neobleče tím spíše vás, malověrní? Nemějte starost a neříkejte: co budeme jíst? Co budeme pít? Co si budeme oblékat? Po tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. Hleďte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.

(Mt 6,22–33)

Když čteme Spasitelova slova o tom, že by bylo možné žít tak prostě, tak bezstarostně, že bychom se duchem nestarali o pokrm a nápoj, ani tělem o to, co si oblékneme, bojujeme v nás dva pocity.

Na jedné straně se nám zdá, že je to možné: jak by to bylo jednoduché, a proč bychom tak nemohli žít? Proč bychom ze sebe nemohli shodit odpovědnost, proč ze sebe neshodit starost, která nás ustavičně mučí? Ale na druhé straně jiný pocit říká: Vždyť je to nemožné! A tu před námi vystane otázka: skutečně je to, co řekl Kristus nemožné? Cožpak to, co nám On přikazuje, není cestou života?

Jak vyřešit toto rozdvojení duše? Myslíme, že musíme obrátit pozornost na přísné požadavky, které před nás staví tato svoboda. Jestliže chceme žít tak, jak nám praví Kristus: starat se o Boží Království a o jeho pravdu, v naději, že všechno ostatní přijde, musíme skutečně změnit svůj vztah k životu a přestat žít tak, jak žijeme.

Pravda Božího Království tkví v tom, že máme milovat Boha celým svým srdcem, celou myslí, veškerou silou a bližního svého jako sebe sama. Tato pravda od nás požaduje, aby v našem životě nezůstalo NIC, co

by nešlo nazvat láskou k Bohu a bližnímu. To znamená, že veškerá naše mysl, všechny naše síly, celé naše srdce, vše musí být oddáno nikoli nám samotným, ale druhým: Bohu a bližnímu. To znamená, že všechno, co mám, všechno, z čeho se těším a čím se raduji, náleží Bohu a mému bližnímu. To znamená, že všechno, čeho užívám nad standard beru Bohu a svému bližnímu.

Jestliže takto přemýšlíme o tom, jak žijeme, kdo tedy ob stojí před soudem Božího království, království obětující se, ukřižované, radostné a spasitelné lásky? Vše, co mám, mi nepatří, vše, co užívám nad standard – jsem někomu vzal a ukradl, vším, co neodevzdám ve svobodné vůli a lásce, se odlučuji od zázraku Božího Království lásky... Pokud se člověk takto naladí, pak není pro něj problém žít vírou v Boha a milosrdenstvím k bližnímu. Protože by to znamenalo žít v duchovní chudobě a v tělesné, nám ještě nepochopitelné, nezištnosti.

Hle, co stojí za „prostými“ slovy Krista: „Zapomeňte na vše – postará se o vás Otec...“ To znamená: Starejte se pouze o to, co je Boží starostí, ukřižovanou starostí našeho živého Boha, ukřižovaného na Golgotě. A tehdy vejdete do tohoto Království, kde nic nepotřebujete a kde vám vše dá Pán. Amen.

11. NEDĚLE PO PADESÁTNICI

O prominutí dluhu

Mt 18,23–35

Často nám přichází na mysl otázka: „Jak může být člověk spasen?“ A právě v dnešním Evangelii, stejně jako v celé řadě jiných čtení, nacházíme tak prostou, zřetelnou odpověď: „Tvé spasení je ve tvých rukou – odpusť a bude ti odpuštěno.“ A tehdy, kdy bude odpuštěno, znamená to, že ti byl zjeven věčný život.

V dnešním podobenství nám Kristus vypráví o tom, jak byl jeden člověk dlužný

svému pánu větší množství peněz. Neměl z čeho zaplatit, a tak mu bylo všechno odpuštěno, protože se nad ním smiloval jeho Pán. Ale když od něho dlužník odešel, potkal člověka, který mu byl dlužen malou sumu. A on ji začal z něho nemilosrdně vymáhat. A Pán mu řekl: „Odpustil jsem ti tvůj veliký dluh, jak to, že ty neodpustíš druhému jeho nicotné zadlužení?“

Tak i my očekáváme od Boha, že se pro jedno slovo jeho milosti otevrou před námi dveře věčného života, a uzavíráme tyto

dveře (ne, v podstatě malé dveře dočasného života) před druhým člověkem. Na co spoléháme? Ale na jiném místě Evangelia je řečeno: „Jakou mírou budete měřit, takovou vám bude naměřeno...“ V Blahoslavenstvích se zase praví: „Blažení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou...“ A v Pánově modlitbě: „Odpusť, jakož i my odpouštíme...“ Jak se to vše zdá jednoduché, ale zároveň jak je to pro nás těžké...

Bylo by to jednoduché, kdyby srdce odpovědělo na zármutek a nouzi. Obtížné proto, že naše srdce mlčí. Ale proč je tomu tak? Ne snad proto, že když člověk jedná zle, tak si řekneme: je to zlý člověk. Neuvědomujeme si však, že člověk by tak často chtěl být dobrým, tak by si přál, aby každé jeho slovo bylo čisté, aby byly čisté jeho myšlenky, srdce, aby jeho jednání bylo důstojné. Jeho vlastní síly na to však nestačí, zahaluje ho starý návyk, nátlak a zvyky prostředí, falešný stud – tolik, tolik věcí. A člověk nepřestává jednat zle.

Ale my ho můžeme z toho vysvobodit; můžeme ho vidět tak, jak ho vidí Bůh; s lítostí, jak se dívá na nemocného, který umírá

na nemoc, která mohla být uzdravena, kdybychom jen na něj pohlédli s lítostí a pomohli. A každý z nás tuto pomoc pro duši druhého člověka může udělat. Pohlédni na člověka, polituj ho za to, že je v tom nebo v jiném vztahu zlý, mstivý, špatný. Polituj a obrať se k němu lepší stranou své duše. Řekni mu: „Neoklameš mne svým chováním,“ jako by ani nebyl zlý. „Vím, že jsi ikona Boží, že je tato ikona poskvrněná, zohyžděná. To já všechno vím. Uctívám však ve tvém nitru Boha a tebe mám rád jako bratra...“

Může to mít pro nás opravdu velký význam; ale stačí to udělat pouze jednou nebo dvakrát a uvidíš, jak se člověk mění díky tomu, že jsi v něho uvěřil vírou, že jsi Boží naději složil na něho: jaký pokoj by byl kolem nás, pokoj vzájemné důvěry... Sice bychom za to často museli platit – bolestí srdce, slzami, utrpením, bolestí duše. Ale jaká radost by byla nejen u andělů Božích na nebesích, kdyby spatřili spasení jednoho hříšníka, ale i v naší duši, kdybychom najednou uviděli, že na naše utrpení a lásku člověk odpověděl a zazářil věčným životem. Amen.

překlad o. Libor Raclavský

PRAVOSLAVÍ JE NÁŠ VZDUCH

Rozhovor s 26ti letým bohoslovcem

O Sergejovi jsem poprvé slyšel před několika lety v jednom vzdáleném městě. Když tam zjistili, že jsem z Čerkas, zvolali: „Ó, od vás je Sergej Govorun!“ Toto zvolání mne velmi zaujalo. Naše město je pro něko-ho spojeno s jediným člověkem! Ve svých 26 letech Sergej dokončil seminář, Kyjevskou duchovní akademii a univerzitu v Řecku v Aténách, obhájil diplomovou práci. K tisku již připravil asi deset knih.

Prosím řekněte pár slov o sobě. Byl jste vychováván věřícími rodiči?

Narodil jsem se v Zolotonoši. Rodiče se sem přestěhovali. Rodina byla ateistická

– děda, babička i otec byli komunisté. Již od dětství jsem chtěl být fyzikem a připravoval jsem se k tomu. Po škole jsem nastoupil na fakultu fyziky Kyjevské univerzity. Ale duše už tihla k něčemu jinému...

Velmi mě zajímá, jakými cestami přicházejí lidé k Bohu? Jaká byla vaše cesta do Církve?

Myslím, že cesta každého člověka je nepakovatelná. Se mnou to bylo tak – hledal jsem nějaký článek o fyzice a v jednom odborném časopise jsem narazil i na citát z Evangelia. Bylo mi sedmnáct let, v 91 roce bylo tištěno mnoho z toho, co bylo dříve zakázáno. Dnes si už nepamatuji, jaký úryvek

to byl. Přišel náhlý obrat v duši. Uvěřil jsem nejen v Boha, ale i v Církev. To chci zvláště podtrhnout. Evangelium mi svědčilo nejen o Kristu, ale i o pravdě Pravoslaví. Do té doby jsem zvláštní sympatie k pravoslavné Církvi necítil. Oslovovaly mne spíše věci týkající se katolictví: gotika, západní středověká hudba. Gogol, Dostojevský a obecně klasická ruská kultura včetně Pravoslaví mi, nevím proč, nic neříkala.

Pravoslaví mi připadalo staromódní, tíživé. To bylo samozřejmě v době, kdy jsem se neřídil Symbolem víry...

Dokončil jsem první ročník fyziky a přešel do semináře.

Jaké bylo studium?

Na seminář mám samé radostné vzpomínky. V tomto věku má společný život s lidmi stejného smýšlení mnohem větší význam než samotné získávání vědomostí.

Mnozí lidé si dnes osvojili výrazný pocit sebevědomí. Říkají: nikomu jsem nic zlého neudělal, nikoho nezabil ani neokradl. Jsem bez hříchů, nepotřebuji církev, sám jsem našel cestu k Bohu. Co k tomu říci?

Připomenout slova Žaltáře: „Obětí bohůmilou – duch je zkmoucený“. Pouze v Církvi rozpoznáváme ve svých domnělých ctnostech skryté hříchy. Například odsuzování, závist, hněv... Hněv vůči bližnímu přirovnává Evangelium k vraždě!

Každý hřích člověka vzdaluje od Boha. Znovusjednocení je jedině možné skrze pokání, kdy je lidská duše očišťována od hříchu. Naše pokora je Bohu milá. Stejně jako každý rodič rád vidí, když jej dítě vyhledává a hledá jeho ochranu, tak i Bůh – náš nebeský Otec – chce, abychom vyhledávali Jeho přítomnost a pomoc. A toto sjednocení člověka s Bohem se uskutečňuje pouze v Církvi. Protože Církev je pokračovatelkou Krista na zemi.

Více než tisíc let žijeme z pokladů Pravoslaví. My i naše mentalita jsme jím formováni. Jsme formováni Pravoslavím.

Pravoslaví je náš vzduch. Když jsme měli dýchat „vzduch jiného složení“ – přišla otrava.

Děje se to i dnes. Vymíráme. Americká kultura je založena na baptizmu – od Hollywoodu po McDonald s. To je jejich vzduch. My se nikdy nestaneme Američany. Když nás vhánějí do bezduché konzumní společnosti, ztratíme svou svébytnost. Se ztrátou svébytnosti národ ztrácí své tvůrčí schopnosti – umělecké, politické, jakékoliv. Přichází jakási schizofrenie národa – rozdvojení poznání reality. Na jednu stranu přitahuje národ historická paměť k jeho pramenům, k Pravoslaví. Z druhé strany jsou nám přímo se strašnou agresivitou vnučovány hodnoty americké.

Již je dobře známý projev Z. Břežinského, „hlavního amerického стратега“, že po zničení komunismu zůstal Západu jediný nepřítel – Pravoslaví. Překáží ustanovení „nového světového řádu“ (heslo, napsané na dolarové bankovce). Je zřejmé, že se k nám s tímto cílem proudem hrnuli všelijací okultisté i všechny možné „církve“, pro které může být „chrámem“ třeba i kino, muzeum nebo klub...

Otec Andrej Kurajev na toto téma žerem poznamenal, že ředitelů kin se bude v pekle smažit více, než těch ostatních...

Jak říká vladyka Sofronij (episkop čerkaský a kaněvský), působení satana se v posledních časech stalo ještě dokonalejší. Mnohokrát můžeme slyšet a číst, jak je odsuzována Církev, kněží. Jak se k tomu postavit?

Především musíme rozlišovat mezi Církví jako Tělem Kristovým, ve kterém vane Duch Svátý, a lidmi, kteří patří k Církvi. O tom píše N. Berďajev ve svém díle „O důstojnosti křesťanstva a nedostatečnosti křesťanů“. Církev Kristova je čistá a neposkvrněná. Ale lidé, i když přicházejí do Církve, nejsou vždy hodni této čistoty. To je ovšem zákonitě. Hřích je nemoc, kterou člověk trpí. Aby se vyléčil, přichází do Církve.

Církev je možné přirovnat k nemocnici, kam přicházíme, abychom se vyléčili. A v nemocnici nebývají cítit konvalinky, ale dezinfekce a krev. Když to vidí náhodný návštěvník, možná bude pohoršen. Pokud ovšem neví o vyléčených...

Stejně tak pokud nahlížíme zvnějšku život Církve, je zde mnoho nepochopitelného. Možná vidíme mnoho nedostatků a přitom neznáme výsledky. Výsledky – to jsou svatí. Svědectvím o svatosti jsou zázraky, které se dějí, pokud se k nim obrácíme s modlitbou nebo se dějí kolem jejich svatých ostatků. Tyto zázraky se dějí stále, i dnes. Aby se udál zázrak, je třeba pouze víry...

Stává se, že slyšíme různá nařčení vůči duchovním...

Duchovní musí nepochybně stát o stupínek výše než prostí farníci. Tak tomu i je. Ovšem i oni jsou lidé, také podléhají slabostem. Ale to nemusí věřící znepokojoovat.

Stejně jako přes dráty, i kdyby byly umazané, prochází elektrický proud, tak přes duchovního, i když ho tíží osobní hříchy, vždy působí blahodář Ducha Svatého. Všechna tajemství Církve se nedějí jen činností duchovního, ale působením Božím skrze kněze.

Podstata Pravoslaví Vám byla odhalena při čtení Evangelia. To je dar Boží. Někdo vidí v Evangeliu jen „významné literární dílo“. Co je možno ještě říci hledajícímu člověku o pravdivosti Pravoslaví?

Svědectví o jeho opravdovosti je i v ohni, který sestupuje u Hrobu Páně na pravoslavnou Paschu pouze přes pravoslavného patriarchu. Toto zjevení všichni dobře znají a bylo také mnohokrát popsáno v literatuře. Dále zázraky u svatých ostatků pravoslavných svatých, to je něco, co jinde není. V Pravoslaví je ovšem také ostražitý postoj k zázrakům. Pokud se ale zázrak stane – je přijímán. Zmíním se o některých zázracích, které se každoročně dějí v dnešním Řecku.

Na ostrově Zakhintos je vesnička, v ní chrám, do které se každý rok na svátek Ze-

snutí přesvaté Bohorodice slézají jedovatí hadi. V chrámu lezou mezi lidmi. Lezou jim po tělech i po hlavách, ale nikomu neublíží. Po skončení svátku hadi mizí. Zjevně jde o připomenutí toho, že jestliže se obrácíme k Boží Matce s modlitbou, nemůže nám ublížit žádné zlo. Není-li to zázrak!

Na ostrov Lesbos, kde se nachází mnoho svatyň Pravoslaví, se na svátek Archanděla Michaela sjíždějí poutníci z celého světa. Tradiční pohoštění jim připravuje mnoho žen. Když začnou krájet cibuli, jejich oči vůbec neslí! Tento zvláštní div se přihodí jen jednou za rok!

A na Ukrajině?

Jsou známé zázraky uzdravení z rakoviny, které přichází skrze ikonu „Vševládkyně“ v chrámu Spasitele na Berestovce v Kyjevě.

Útoky vůči Církvi v té či oné intenzitě trvají stále. Co je možno říci o pronásledovateli Církve? Vzpomeňme, že Dioklecián v roce 303 vydal příkaz o vykořenění křesťanství. Křesťanství chtěli zničit i „vášniví revolucionáři“ ve 20.–30. letech 20. století, pronásledovala a ničila ho Chruščovova vláda v 60. letech, když bylo rozhodnuto, že za 20 let bude nastolen komunismus...

Samotný fakt, že v průběhu dvou tisíc let, poté co prošla všemožnými obtížemi, poté co zmizely celé filosofické školy a mocné říše, Církev vydržela, dostatečně vypovídá o tom, že Církev není jen „společenská organizace“, kde o všem rozhoduje duchovenstvo, ale boholidský organismus, jehož hlavou je Kristus. Všichni pronásledovatelé a hanobitelé Církve by si měli zavčas uvědomit, že Církev vždy vítězila a pronásledovatelé byli zapomenuti. Mnozí z nich se stali terčem posměchu a všichni nakonec skončili na „smetišti dějin“. A ti, které pronásledovali, křížovali, topili a stříleli, se stali svatými.

*Děkuji za rozhovor.
Oleg Slapynin, překlad –b–*

DĚJINY MNIŠTVÍ V RUMUNSKU

17. století

17. století je považováno ze nejbohatší období co do stavby nových chrámů a monastýrů. Velké monastýry zakládali moldavští a valašští panovníci, menší pak episkopové, kněží, mniši a věřící. Panovník Šerban Vodă Cantacuziano založil v Bukurešti monastýr Cotrocen (1679), Mihai Cantacuzino monastýr Sinaia (1695).

K nejvýznamnějším valašským monastýrům z tohoto období patří monastýry, které založil Matei Basarab (v tomto období dal vybudovat okolo čtyřiceti monastýrů a chrámů): Arnota, Sadova, Maxineni, Căldărușani, Platarești, Negrești, Strehaiia, Plumbuita, Slobozia, aj. Svatý Georgie Nový založil v Bukurešti monastýr Hurezi. V mnoha starších monastýrech byly stavěny nové chrámy, např. bohatý vévoda Konstantin Brîncoveanu nechal restaurovat monastýry Govora, Bistrița a Cozia.

Mnoho bohatých statkářů zakládalo vlastní chrámy a monastýry: např. Margineni, Bradu, Polovragi, Jitianu, Corneț, Bajesti, Aninoasa. Rodina Cantacuziano založila tato svatá místa: Poiana, Zlatai a Coltae (obě v Bukurešti). Pravoslavní hierarchové založili mimo jiné monastýr Všech svatých v Bukurešti, Trivale, Turnu, Striharet.

I v Moldávii vzniklo několik významných monastýrů, ale v porovnání s Valašskem jich bylo méně: Secu, který založil Nestor Ureche, ministr vnitřních věcí, Dragomirna, založený metropolitou Anastaziem Crimcou, Bîrnova a Bulhalnîta, založené panovníkem Mironem Barnovski, monastýr Tří hierarchů a Golia v Iași založený Vasilem Lupu, Cetățuia, založený panovníkem Gheorgiem Dukou, aj. Nové monastýry zde zakládali také bohatí statkáři – např. monastýr Bogdana a Bursuci.

V Transylvánii bylo založeno několik monastýrů v Karpatech. Např. žena krále Gheorge Ștefena nechala vybudovat monastýr Toplița, panovník Konstantin Brîncoveanu monastýr Sîmbata de Sus. Velký význam měly také monastýry v Banatu a Partoși.

18. století – r. 1821

V 18. století dávají v rumunských provinciích v důsledku sociálních a politických změn panovníci stavět nových monastýrů a chrámů již mnohem méně. Roky 1711/15 – 1821 byly obdobím „fanariotské vlády“ diktované Turky, kteří dosazovali své vladaře z Fanaru v Konstantinopoli.

Panovníci dali vybudovat několik monastýrů: v Bukurešti monastýr sv. Pantelejmona a sv. Spiridona Nového, ve Fokșani monastýr Přesv. Bohorodice a proroka Samuele. Monastýry zakládali také rumunští úředníci: Șerbănești – Morunglavu, Obedeianu v Kraiově, Zamfira, Ciorogirla, Cigănești ve Valašsku, aj., hierarchové, igumeni, mniši a monašky: Pietrari de Jos, Pătrunsa, Colnic (vladyka Kliment Rimnický), Suzana, Cheia, Stînișoara, Pasărea, Ghighiu, Lainici ve Valašsku, Horecea – Cernauci, Brătești, Vovidenia, Giurheni, Doliești, Vorona, Varatec a další v Moldávii.

V roce 1775 byla severní Moldávie připojena k Habsburské monarchii a mnišský život byl povolen pouze ve čtyřech monastýrech, kde bylo méně než 25 mnichů. Stovky mnichů odcházely do části Moldávie, která byla svobodná.

I v 18. století bylo zasvěceno početné množství monastýrů, skitů a chrámů zahraničním patriarchátům a významným monastýrům. Pod monastýry na svaté hoře Athos přešly monastýry Rächitoasa (Vatoped), monastýr Sv. apoštolů v Bukurešti (1760, lávra Stavronikita), monastýr Berzuntul (1773, Velká lávra) aj. Pod jurisdikci Jeruzalémského patriarchátu spadl monastýr Vărărești (od r. 1723), skity Barbu – Buzău a Cingau (od r. 1772) a skit Frumușica – Bacău (od r. 1795). Pod patriarchát alexandrijský přešly monastýry Zlatari v Bukurešti (1700) a Hangu (1717) a skit Svatých archandělů ve Vilcei, pod patriarchát antiochijský monastýry sv. Spiridona v Bukurešti (1731) a Popauti v Botoșani (1732). Svaté hoře Sinaj byly podřízeny monastýry sv. Mikuláše v Rm. Sărat (1704), Mărgineny – Praha, aj.

K významným osobnostem tohoto období patřili např. moldavský metropolita Iacov Putneanský, archimandrita Vartolomeu Măzăreanu a svatý Paisie Veličkovský, kteří usilovali o oživení duchovního života a mnišské kultury.

V Transylvánii se pravoslavné mnišství rozvíjelo ve srovnání s Valašskem a Moldávií ve zcela odlišných podmínkách. Byla zde jiná politická situace, silný tlak maďarských katolických králů a papeže (do poloviny 16. stol.), tlak kalvínů, kteří byli soustředěni v Alba Iulia, (v průběhu 16. a 17. stol.) a konečně uniatský tlak ze strany jezuitů a Habsburků, kteří přičlenili koncem 17. stol. Transylvánii k Rakouské monarchii.

Kromě již výše zmíněných monastýrů bylo v Transylvánii více než 180 rumunských skitů, které stavěli, většinou v lesích, mniši, kněží a monašky. Tyto skity byly situovány obvykle v sousedství rumunských vesnic a žil v nich malý počet mnichů. Mívaly malá

pole, která sloužila k obživě. Většina z těchto skitů byla v letech 1761–1762 nařízením generála Nicholase Adolfa Bukova (zástupce císařovny Marie Terezie v Transylvánii) vypálením srovnána se zemí, kamenné stavby byly zbořeny střelbou z děl. Mniši odcházeli do Valašska a Moldávie, kde mnozí z nich zakládali nové monastýry a skity (Cheia, Suzana, Predeal, Stînișoara, Kokos aj.)

V Banatu byly monastýry ve druhé polovině 18. stol. nařízením císařovny Marie Terezie a jejího syna Josefa II. zrušeny. Mniši mohli žít pouze v monastýrech Hodos Bodrog, Mesici a Singeorge, které mohly

vlastnit pouze majetek potřebný pro přežití a spadaly pod Srbskou pravoslavnou církev. Až ve druhé polovině minulého století přešel monastýr Hodos Bodrog zpět pod jurisdikci rumunské pravoslavné církve.

1821–1918

I v tomto období bylo založeno několik nových monastýrů: Cocos, Taica a Cilic v Dobrogey, Horaia v Moldavii aj.

Po revoluci v roce 1821 byla vláda rumunské země donucena v důsledku finanční tísně připojit ke

svému rozpočtu také příjmy z metropolí, eparchií a monastýrů. Z hlediska právního v zemi existovalo pět druhů monastýrů:

- a) monastýry panské – podřízené pánům, kteří jmenovali jejich igumeny
- b) monastýry podléhající eparchiím, metropolím nebo jiným monastýrům v zemi
- c) monastýry kinoviální, které byly plně autonomní a jejichž igumeny volilo pouze monastýrské společenství méně početné monastýry řízené potomky zakladatelů. Tyto monastýry měly na starost nemocnice, útulky pro chudé, sirotčince
- d) monastýry podléhající svatým místům v zahraničí. Těchto monastýrů bylo celkem 96.

V roce 1848 bylo Izlazským prohlášením rozhodnuto, že přebytek monastýrských příjmů mají být odevzdány státu, aby byly rozděleny chudým.

V roce 1860 dochází za panování Alexandra Ioana Cuzy (1859–1866) k sekularizaci majetku kinoviálních monastýrů. V roce 1862 bylo rozhodnuto, že příjmy monastýrů podléhajících svatým místům v jiných zemích mají být odváděny ministerstvu financí, a nakonec dochází v roce 1863 k sekularizaci veškerých monastýrských majetků.

Mnohé starobylé a bohaté monastýry a skity, které se nacházely poblíž vesnic, byly přeměněny ve farní chrámy, monastýrské budovy byly využívány jako školy, budovy pro sociální účely (nemocnice, útulky pro postižené a pro chudé) nebo jako mnišské tiskárny, knihy, bohoslužebná roucha a nádoby a jiné cennosti byly poztráceny, odcizeny nebo umístěny do muzeí, archivů a knihoven.

V zemi zůstalo pouze 75 monastýrů, z toho 53 mužských a 22 ženských. Igu-

meni těchto monastýrů se nyní nazývali nadřízenými, byli voleni monastýrským společenstvím a museli být uznáni ministerstvem pro vzdělávání. Noví mniši mohli být postřihováni pouze se souhlasem Posvátného synodu a to jen tehdy, uvolnilo-li se v monastýru nějaké místo, podle výplatní listiny monastýru, která byla dosti omezená. Toto nařízení vyvolalo v monastýrech hluboké rozrušení a způsobilo velké snížení počtu mnichů a monašek.

Podle prohlášení Posvátného synodu z roku 1873 měli monastýry vést nadřízení volení mnichy nebo monaškami. Nadřízeným pomáhal jeden duchovní a jeden ekonomický rádce.

V Transylvánii nebyl v tomto období, po destrukci rumunských monastýrů generálem Bukovem v letech 1861–1862, již téměř žádný pravoslavný mnišský život. Jediným živým pravoslavným monastýrem na tomto území byl monastýr Hodos Bodrog poblíž Aradu, v němž žil velmi malý počet mnichů.

—ld—

sv. Paisij Veličkovskij

DVA PŘÍCHODY PÁNĚ

A) Ve Starém zákoně

Když čteme některé pasáže Starého zákona, zejména knihy proroka Izajáše, mohli bychom mít dojem, že existuje pouze jeden příchod Mesiáše, který zahajuje věk smíření, spravedlnosti, slávy a blaženosti: „Vzejde větvička z kmene Jessona (otce Davida)... bude soudit spravedlivě slabé... Dechem svých úst nechá zemřít zlého. Vlk bude bydlet s beránkem... dítě položí ruku na zmijí hnízdo... nepřivodí si ani bolest ani zkázu na mé svaté hoře, neboť země bude naplněna poznáním Hospodina... A sláva

bude jeho sídlem.“ (Iz 11,1–10) A dále: „Hospodin Pán všemohoucí uspořádá na této hoře hostinu pro všechny lid... Nechá navždy zmizet smrt. Hospodin Bůh osuší slzy na všech tvářích a na celé zemi odstraní hanbu svého lidu. V těch dnech se řekne: „To on je náš Bůh, doufali jsme v něj a on nás vysvobozuje... Jásejme, radujme se, neboť on nás spasil.“

Dítě: Mesiáš přece přišel před asi dvěma tisíci lety a místo vlka hrajícího si s beránkem a zmizení smrti vidím, jak zlí a mocní

utiskují a zneužívají slabé, jak se rozpoutává násilí a jak smrt naplňuje hřbitovy.

Stařec: To je bohužel pravda. Ale poslouchej chvíli. Ty přece víš, že Starý zákon čteme vždy ve světle toho, co nám zjevil Kristus. Jedno takové čtení z knihy Izajášovy stejně jako podobné pasáže z knihy Daniele, Zachariášovy nebo Malachiášovy nám naznačují, že ve verších vět, které jsme právě dočetli, v této celkové vizi mesianistické doby, se nachází určitý druh srážky dvou na sebe navazujících plánů. Když vidíme dvě velmi vzdálené hory – situované v realitě ve velké vzdálenosti od sebe – jeví se obě stejně, jestliže se však přiblížíme, postřehněme u první hory, že ta druhá je ještě dál vzadu. Stejně tak můžeme u proroků rozlišit dva zdánlivě protichůdné aspekty příchodu Mesiáše. Tyto protichůdnosti mizí, posuzujeme-li je tak, že se vztahují ke dvěma na sebe navazujícím příchodům téhož Mesiáše. Texty Starého zákona nečteme s „rouškou“, kterou mají ještě na srdci ti, kteří je čtou bez toho, aniž by znali Ježíše jako Mesiáše. Tato „rouška“ zmizí v Kristu a padne pouze obrácením se k Pánu. (2. Kor 3,14–16)

1. Kniha proroka Izajáše

- a) Na jedné straně popisuje Izajášova kniha Mesiáše jako trpícího, poníženého, pokorného služebníka: „Jeho vzhled byl znetvořený. Již neměl lidský vzhled... Byl probodnut za naše hříchy, zmučen za naše zločiny... Svými mukami vrátil můj služebník spravedlnosti mnohým, přičemž na sebe vzal jejich viny. Sám se osvobodil od smrti. Byl počten mezi hříšníky, nesl však viny mnohých a přimlouval se za hříšníky“. (Iz 52,14 – 53,12)
- b) Na druhé straně ta samá kniha proroka Izajáše popisuje Mesiáše přicházejícího ve slávě, dokonce ve slávě Boží. Jedná se o pasáž (Iz 35,1–10), na níž naráží sám Pán Ježíš, když se učedníci uvězněného Jana Křtitele ptají, je-li „ten, který má přijít“. (Mt 11,2–6) Jde o text, který čte

Církev v den Epifanie (tj. v den Zjevení Páně, pozn. překl.) při svěcení vody: „Ať se raduje poušť a vyprahlá země, ať plešá a kvete step... ať skáče, tančí a křičí radostí. Sláva Libanonu je mu dána, lesk Karmelu a Šaronu, bude vidět slávu Páně, září našeho Boha... řekněte těm, kteří pozbyli rozvahy: „Budte silní, nebojte se, hle, zde je váš Bůh... Přichází vás spasit on sám... oči slepců uvidí... kulhaví budou skákat jako jelen 1), voda bude tryskat na poušti, potoky ve stepi...“

Dítě: Opravdu, tyto dvě pasáže dávají o Mesiáši dva úplně jiné obrazy..

Stařec: Není však tomu tak, je-li první z těchto textů aplikován na první příchod Mesiáše oznamující Království Boží nepřátelskému světu: „Přišel na svět... ale svět ho nepoznal. Přišel mezi své, ale ti ho nepřijali. Světlo ve tmě svítí a tma je nepohltla.“ (Jan 1,5–11) Druhý text se vztahuje na druhý příchod, který ohlásil sám Pán Ježíš, když slíbil, že se vrátí ve slávě. Mesianistická éra, zahájená vtělením Páně, potřebuje k tomu, aby se naplnila, spolupráci lidí – to je ono, čemu říkáme synergie. Lidé, sjednocení aktivní vírou v ukřižovaného a vzkříšeného Krista, připravují tento příchod, tento definitivní triumf spravedlnosti a života nad zlem a smrtí: „Vlk a beránek se usmíří“.

2. Kniha proroka Daniela

Tato kniha nám naznačuje oba příchody Mesiáše:

- a) V první vizi-alegorickém snu krále Nabuchodonozora 2), který je vyložen prorokem, nacházíme zvláštní obraz kamene, který se zvětšuje a rozšiřuje. Je zde obrovská oslňující socha hrůzného vzhledu, její hlava je z ryzího zlata, hruď a ramena ze stříbrna, břicho a stehna z bronzu, nohy ze železa, chodidla z části ze železa a z části z pálené hlíny. Najednou, aniž by se jí dotkla lidská ruka, se oddělil jeden kamínek, narazil do chodidel a sochu rozbil: že-

lezo, bronz, stříbro, zlato se rozptýli- lo beze stopy. Kamínek se stal velkou horou, která vyplnila celou zemi. (Dan 2,35) Když Daniel vykládá sen, vidí ve čtyřech částech, které tvoří sochu, řadu čtyř království. Poslední království, jež je symbolizováno chodidly, je rozděle- né království, které je silné i slabé zá- roveň. Kámen je rovněž království, na rozdíl od ostatních je však toto králov- ství založeno nebeským Bohem. Dani- el upřesňuje: „Toto království nebude zničeno ani přidáno jinému lidu, roz- drtí ostatní království a potrvá na vě- ky.“ (Dan 2,44) Tento kámen, který se utrhł, aniž by se jej dotkla lidská ruka, ale který způsobil, že se obrovská so- cha roztržila na kousky (povšimněte si zde rušivého – či neřkuli snad dokonce „podvratného“ – aspektu Království Bo- žího, které zaútočilo na mocnosti toho- to světa), zaplňuje postupně celou zemi, přičemž ničí všechna pozemská králov- ství jedno po druhém. To je předjímání historického procesu, započatého pří- chodem Mesiáše. Tuto pasáž rovněž čteme na vánočním všenočním bdění, neboť Církev v ní vidí oznámení první- ho příchodu Mesiáše, jenž nastoluje své Království na tomto světě. „Ó Panno, horo nedotčená, kámen, jehož se žá- dná ruka nedotkla, se od tebe odštěpil, je to kámen úhelný, Kristus, který spo- juje oddělené přirozenosti...“ (9. píseň, hlas 4., vánoční jitřní). Tato píseň nám v jedné větě odkrývá, že Danielova ho- ra je předobrazem přesvaté Bohorodice. Kámen je obrazem Krista, narozeného z Panny bez účasti tělesného otce. Ten- to kámen je rovněž kamenem úhelným ze žalmu 117. (118.), verše 22, jenž byl zavržen staviteli, ale na němž spočívá celá stavba. Je to rovněž kámen zjevný Izajášovi jako drahocenný základní ká- men, který sv. apoštol Petr ve své první epištole (1. P 2,4–7) nazývá „kamenem živým“, přičemž v tomto kameni roz- poznává Krista.

b) Druhá vize: V 7. kapitole knihy proro- ka Daniela volá prorok: „Viděl jsem ve svých nočních viděních, jak přichází na nebeských oblacích jakoby syn člověka, přišel ke Starci, bylo mu dáno, aby se přiblížil až k němu, a byla mu dána svr- chovanost, sláva a kralování. Lidé všech národů a jazyků mu sloužili. Jeho kra- lování je věčné, jeho království nebude konce 3) a jeho kralování nebude svr- ženo.“ (Dan 7,13–14). Je zřejmé, že jde o totéž království, avšak král se objevu- je, když přichází na nebeských mracích, a přichází před trůn nebeského Otce (Stařec). Sám Kristus na sebe vztahoval toto prorocství, aby oznámil svůj návrat ve slávě (24,30) a citoval jej před Kaifá- šem (Mt 26,64), čímž zapříčinil své od- souzení na smrt za rouhání se Bohu.

3) Prorok Zachariáš

Také on popisuje Mesiáše jednou jako pokorného, jindy zase jako všemohoucího a slavného.

a) Pokorný a trpící: „Hle, tvůj král přichází k tobě... pokorný a sedící na oslu, na os- látku, mláděti oslice.“ (Zach 9,9) Evange- lista Jan nám praví, že si Ježíšovi učední- ci po vzkříšení vzpomněli, že tato slova byla napsána o Ježíšovi a že si na to také opravdu na Květnou neděli vzpomně- li, když vjížděl do Jeruzaléma. Prorok Zachariáš píše ve 12. kapitole (10–12): „Hledí k tomu, kdo byl probodnut, bu- dou nad ním naříkat jako nad jediným synem a budou ho oplakávat tak, jako je oplakáván prvorozený... a země bude naříkat.“

b) Naopak v kapitole 14. nám Zachariáš popisuje oslaveného a všemohoucího Krista: „V onen den stanou jeho nohy na Olivetské hoře, která je na východ od Jeruzaléma. Olivetská hora se uprostřed rozpukne... protože Hospodin, můj Bůh, přijde obklopen všemi svatými... bude to jediný den bez střídání dne a noci... tehdy se objeví Hospodin, král celé ze- mě. V onen den bude Hospodin jediný a jeho jméno jedině...“

b) V Novém zákoně

Během svého prvního příchodu předpověděl Mesiáš svůj druhý příchod: „A uvidí Syna člověka, jak přichází na nebeských oblacích s mocí a s velkou slávou. A pošle své anděly se znějícími troubami, aby shromáždili své vyvolené ze čtyř koutů obzoru, od jednoho konce až na druhý“. (Mt 24,30–31; Mk 13,26–27; Lk 21,27)

Svatý apoštol Pavel v celém svém prvním listě, který napsal z Korintu Soluňským v roce 51, nám připomíná toto zaslíbení Pá-

na Ježíše: „To vám musíme říct podle slova Páně... Sám Pán sestoupí z nebes na signál daný hlasem archanděla a polnice Boží.“ (1. Soluň 4,15–16) „Neboť blesk vpravdě přichází z východu a září až na západ, stejně tak tomu bude s příchodem Syna člověka.“ (Mt 24,27) Proto nám Ježíš praví, „bděte“, přičemž používá jasné podobenství: „Den Páně přijde jako zloděj v noci, bděte, abyste nebyli překvapeni.“ (Mt 24,42–44; 2. Petr 3,10)

Z francouzštiny přeložil Miroslav Kudla.

RAIFSKÝ MONASTÝR

Kdo navštívil Raifský monastýr, nemohl si nevsimnout chlapců různého věku oblečených do černých podřízníků. Jsou to bývalí „problémoví“ hoši, které monastýrské bratrstvo přijalo do své rodiny.

Dětský korpus byl založen v srpnu roku 1994, kdy se v monastýru objevil první chlapec, kterého potkal nelehký osud. Otec igumen nemohl hocha, který neměl kam jít, ponechat jeho těžkostem. Od té doby se začaly objevovat první děti.

Děcka nejprve žila v patře chrámu Gruzínské ikony Boží Matky ve zvlášť upravené společné kelii. Tento příbytek byl chlapcům ložnicí i třídou. I když, že sem přišli doslova z ulice, začali se učit v raifské škole. Za nějaký čas byly usilovnou a namáhavou prací pedagogů z řad otců monastýru i pedagogů školy odstraněny nedostatky v učení.

Postupně se v dětech ukázaly jejich schopnosti a nadání. Samozřejmě, pro mnohé z nich bylo těžké rozloučit se s návyky získanými lety toulání. Ale sama atmosféra života mezi zdmi monastýru kladně působila na převýchovu dětí. Stejně tak měl pozitivní účinek na mnohé z nich nový láskyplný a laskavý vztah dospělých vůči nim, se kterým se dříve nesetkaly. V dětských srdcích se pomalu a bezděčně rozhořival plamínek lásky a citu. Pomalu se staly důvěřivými a mohly navázat vztah s dospělými.

V současné době monastýr vychovává 20 dětí ve věku od 8 do 18 let. Světského vzdělání se jim dostává stejně jako jejich vstevníkům ve státní škole, vzdálené 4 kilometry. Do školy je každý den vozí zvláštní monastýrský autobus.

Monastýrské děti se rády účastní společného života, navštěvují všechny školní akce

Čečenské děti

a olympiády, na kterých se nejednou umístily na prvních místech. Aby si školní náplň lépe osvojily, mají doma různé kroužky – hudební, výtvarného umění, humanitních věd a náboženství. Existuje dětský pěvecký sbor. Děti zpívají duchovní písně, ale umí si i zazpívat s kytarou běžné písničky.

Nejednou Raifský monastýr navštívily známé osobnosti z Ruska i Tatarstánu. Mnozí, když zjistili, že tu v Povolží existuje jediný monastýr, nezůstávají lhostejní k dětem, které zde našly domov, a snaží se, dle svých možností, pomáhat. Také proto se podařilo splnit dětský sen – navštívit Disneyland. V létě roku 1999 děti autobusem projely Bělorusko, Polsko, Německo, Belgie a Holandsko. Mj. se jim podařilo navštívit Její Veličenstvo velkokněžnu Leonidu Romanovnu. V roce 2000 se za pomoci vlády Republiky Tatarstan podařilo uskutečnit pouť do Svaté Země, do Jeruzaléma. Děti navštívily Betlém, Nazaret, břehy Mrtvého moře a řeku Jordán.

Monastýr si neklade za cíl vychovávat z dětí, které se sem dostaly, monachy nebo kněze. Snaží se zde dětem nahradit rodinu a dát jim to, co má malý člověk v dětství dostat. Vychovat je jako věřící lidi a naučit je správnému vztahu a jednání k bližním a okolnímu

světu. Děti, které vyrostly v monastýru, si jednou samy vyberou svou životní cestu. Pedagogové a vychovatelé z monastýru jim pomáhají nalézt a rozvíjet jejich schopnosti a zájmy, aby získaly dobré vzdělání a staly se důstojnými lidmi a občany. Monastýr už vychoval 13 dětí. Všechny postoupily na vyšší školy. Během volných dní přijíždějí do monastýru a dále pomáhají.

1. září 2002 byl v monastýru vybudován ještě jeden objekt. Díky péči otce Vsevoloda, největšího oblíbence dětí, byla odevzdána k užívání dvoupatrová budova plně vybaveného dětského útulku. Předrevoluční polozapadlá budova bývalého domu pro hosty nyní žije novým životem, naplněná zvonivým dětským smíchem. Dveře jsou zde stále otevřené těm, kteří přicházejí s láskou.

Není nutné jet do Čečenska, aby člověk viděl, co je válka. Stačí pohlédnout do očí dětem čečenských policistů, kteří zahynuli ve službě. Tyto děti přijely do Raify. Jsou stejné jako děti na celém světě – živé a hlučné. Náhle na chvíli ztichnou před velkou plyšovou hračkou, rybičkami v akváriu... Od svých vrstevníků se liší vážným a smutným očima. Děti z Raify jim daly všechny své plyšové hračky, které nyní zdobí domy malých návštěvníků z Čečenska.

připravil Boris

BYLI SVATÍ BRATŘI CYRIL A METODĚJ V UNII S ŘÍMEM?

Dva svatí bratři ze Soluně, Cyril a Metoděj, byli nepochybně představiteli cařihradského patriarchátu a ve smyslu všeobecném celé Církve. Proměna pohanského národa v nový, křesťanský lid byla jejich největší radostí, byla základem i pro sjednocení slovanských kmenů, přispěla k vytvoření slovanské kultury a státnosti.

V poslední době stále častěji můžeme slyšet tvrzení, že svatí Cyril a Metoděj byli v unii s Římem, vlastně byli uniati, tedy řeckokatolíky, a proto současní řeckokatolíci jsou jejich následovníky, zatímco současní pravoslavní jsou „schizmatiky“, kteří se v roce 1054 odtrhli od Říma.

Položme si otázku: kdo dodržuje cyrilometodějské tradice? Římskokatolická nebo řeckokatolická církev, které v Symbolu víry vyznávají, že „Duch Svatý od Otce i Syna vychází...“?

Jediná Církev, která dodržuje učení o trojjediném Bohu podle Evangelia, je pravoslavná Církev a to ať na Západě nebo na Východě. Tak je tomu i v Pravoslavné církvi u nás a navíc je to potvrzeno cyrilometodějským učením a Tradicí. A právě proto, abychom oddělili fakta od výmyslů, je důležité zkoumat křesťanský svět v IX. století, zvláště období, kdy u nás svatí bratři působili. Pro nás pravoslavné jsou důležitá tato fakta:

1. Římská stolice neměla pravomoc nad celou Církví a nebyla tedy ani její hlavou. Je to zřejmé z toho, že když chtěla rozšířit svou pravomoc na Bulharsko, narazila na rozhodný odpor cařihradského patriarchy Fotia a patriarchy Ignatia.
2. Konstantin vstoupil v Římě do řeckého monastýru a přijal řecké jméno Cyril (Kyrillos).
3. Svatí bratři Cyril a Metoděj nešli do Říma, ale do Cařihradu, aby vysvětili své žáky.

4. Metoděj se držel dogmatu o vycházení Svatého Ducha, tak jak je chápe pravoslavná Církev. Odmítl se podřídít římské novotě o vycházení Svatého Ducha i od Syna (Filioque).
5. Papeži měli zájem na misii svatých Cyrila a Metoděje na Velké Moravě a dokonce je i podporovali, ale potud, dokud z toho měli nějaké politické a mocenské výhody. Dokud na území našich předků vládl Rostislav, který byl zastáncem staroslovanské liturgie, papež Metoděje ustanovil svým legátem. Ovšem jakmile se vlády ujal Svatopluk, který byl zastáncem liturgie latinské, papež Štěpán V. prohlásil Metoděje kacířem a heretikem, vyloučil ho z církve a zakázal staroslovanskou liturgii.
6. Výsledkem činnosti legátů papeže Štěpána V. na Velké Moravě bylo tvrdé pronásledování Metodějových žáků v řadách duchovenstva, protože odmítli přísahat na latinské dogma Filioque.
7. Nejvýznamnější žáci sv. Metoděje, svatí Gorazd, Kliment, Naum, Angelár a Vavříneček (Sáva) byli uvězněni a poté s ostatními žáky v počtu asi 200 lidí, z Velké Moravy vyhnáni. Odešli do pravoslavného Bulharska. Tak se tedy odplatil Řím a papežové svatým Cyrilu a Metodějovi za jejich velké misijní dílo na Velké Moravě.

Sv. Metoděj často citoval slova apoštola Pavla o hloubce a neměnitelnosti jednou a provždy přijaté Tradice, kterou rozumíme vše, co je obsahem naší víry a našeho duchovního života v Církvi jako v mystickém Těle Kristově, které vede a oživuje Duch Svatý. Stejně jako apoštol Pavel rozvinul všechny dary Boží blahodati ve své mnohostranné misijní práci, tak i svatí Cyril a Metoděj a tak má konat každý, koho Bůh povolá k novému

životu v Kristu. Naším úkolem je rozvíjení ideálů svatých bratří – upevňování naší pravoslavné Církve, práce v duchu živé Tradice a upevňování národní kultury a rozšiřování veškerého pozitivního duchovního bohatství. Jen tak budeme moci říci, že plníme odkaz svatých bratří Cyrila a Metoděje.

V cyrilometodějském odkazu je obsažena velká a mocná síla míru, která může i dnes posilovat veškeré velké mírové snahy lidstva, klidný a mírumilovný život, který je tak nebezpečně ohrožený. Svatí bratři jsou nám vzorem ve víře a lásce, ve všem, neboť jsou zcela jednoznačně naši nejlepší slovanští učitelé.

K 1141. VÝROČÍ MISIE SVATÝCH BRATŘÍ KONSTANTINA – CYRILA A METODĚJE

Velká Morava, první společný stát našich předků, je nejstarším obdobím naší minulosti. Známe jména všech panovníků. Proto nás nemůže překvapit, že u jmen vládců Velké Moravy jsou ve většině zachovaných písemností uvedena jména Konstantina – Cyrila a Metoděje, kteří byli tvůrci slovanské liturgie u nás. Po smrti Konstantina – Cyrila byl Metoděj ústřední postavou utváření samostatné církevní organizace a zápasu o slovanskou liturgii, který se už tehdy naplno rozpoutal.

Z úvah o životě a činnosti soluňských bratří svatých Konstantina – Cyrila a Metoděje jasně vyplývá, že byli ve své době lidmi nadmíru vzdělanými. Cyril však patří k nejzářivějším postavám tehdejšího kulturního světa. Metoděj nevynikal tvůrčí genialitou a myšlenkovou hloubkou svého bratra, o to více se však projevoval jako člověk praktický, vynikající diplomat a organizátor, které doba skutečně potřebovala. I tato jeho charakteristika se promítá do literární práce, kde byl pocíťován nedostatek praktických knih a příruček, samozřejmě ve slovanském jazyce. I Metoděj výrazně převyšoval tehdejší průměr. Jejich kulturní hodnota vynikne, když je porovnáváme s tehdejšími misionáři a biskupy ze Západu.

Kromě činnosti pastýřské působili oba bratři i literárně. Jejich literární dílo je společným slovanským majetkem. A i když se úplně nezachovala ani jedna jejich církevní kniha, i když doznal změn i jimi používaný slovanský jazyk, zůstalo nám mnoho opisů,

ze kterých můžeme rekonstruovat původní znění textů.

Jazykové a literární dědictví svatých bratří je pro náš národ i pro všechny slovanské národy nejhodnotnějším kulturním pokladem, kterým se můžeme představit světu jako rovnocenní s nejkulturnějšími národy světa. Metodějovy předpovědi, pronesené v závěrečných rozhovorech s žáky, se vyplnily. Velkomoravská misie, zahájená roku 863, překročila svým významem hranice Moravy až na východní Slovensko, Ukrajinu, Bulharsko, Polsko a Maďarsko. Každý zdravě myslící člověk se raduje ze svědectví o tom, že pravosláví má u nás domovské právo. Pokřtění Slovanů se uskutečnilo ve všeobecnosti na církevní půdě pravosláví.

Svatí bratři byli věrnými a oddanými syny jedné, svaté, všeobecné a apoštolské Církve Kristovy. Památka svatých bratří je pro nás všechny pozváním a naléhavou výzvou posilovat celé pravoslavné společenství. Budme a zůstaňme hrdí, že jsme jako pravoslavní zodpovědnými nositeli vzácného a jedinečného dědictví svatých Konstantina – Cyrila a Metoděje. Děkujme Bohu za tuto duchovně překrásnou dvojici svatých misionářů!

*R. Hajdamačenko, student 5. ročníku
Pravoslavné bohoslovecké fakulty PU
v Prešově
převzato z našeho bratrského pravoslavného časopisu Odkaz sv. Cyrila a Metoděje*

JAK NÁS VIDÍ DRUZÍ

Nedaleko Slatinic, asi 12 km za obcí Náměšť na Hané, se nachází malá vesnice Vilémov. Je to kraj, kde překrásná hanácká rovina přechází do kopců Drahanské vrchoviny. Pěkné lesy, pěkná příroda, známé vilémovské ovocné sady. Mimochodem, i naše lázně nakupují jablka v Zemědělském družstvu Vilémov. Čím je však tato vesnice zvláštní? Tím, že se v ní nachází Pravoslavný monastýr Zesnutí přesváté Bohorodice a Pravoslavná akademie, jejíž součástí je Centrum pro aplikaci obnovitelných zdrojů energie. Gorazdovo cyrilometodějské středisko, jak se celý objekt nazývá, je zde již více než deset let. Založeno bylo v roce 1991 z popudu nynější hlavy pravoslavné církve v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, arcibiskupa Kryštofa, v době, kdy působil jako pravoslavný biskup v Olomouci. Cesta to jistě nebyla lehká, pan arcibiskup musel překonat nejednu překážku, ale výsledek je obdivuhodný.

Centrem objektu je pravoslavný chrám z roku 1932, nově restaurovaný, vybavený překrásným vyřezávaným ikonostasem a dalším, pro pravoslavné duchovní stánky, typickým mobiliářem. Chrám je vyzdoben nástěnnými malbami, jeho vnější zdi jsou zkrášleny freskami. Ze zadní a levé strany je chrám obklopen architektonicky velice zajímavou stavbou, ve které se nachází ženský monastýr, o jehož fungování se starají obětavé sestry a Pravoslavná akademie. Akademie nabízí bohatý program seminářů, kurzů a duchovních setkání. Disponuje padesáti lůžky ve dvoulůžkových a třílůž-

kových pokojích s vlastním sociálním zařízením, konferenčním sálem, jídelnou s krbem a knihovnou. Nechybí ani malá, bohatě zdobená pravoslavná kaple.

A čím je akademie ještě zajímavá? Jednak tím, že bádá v oblasti ekologie, jednak tím, že nejen bádá na poli teoretickém, ale i prakticky provozuje větrnou elektrárnu a pomocí slunečních baterií získává teplou užitkovou vodu pro celý objekt a část elektrické energie, potřebné pro noční osvětlení interiérů. Pro většinu lidí je málo známý fakt, že pravoslavná církev je u nás hodně rozšířená, má velkou základnu věřících i spoustu chrámů. Nejznámější na Moravě je pravoslavný kostel v Olomouci, tvořící architektonický skvost a dominující olomoucké části hned vedle centra města, u řeky Moravy. Další pravoslavný kostelík je možno spatřit na okraji obce Čelechovice, vpravo od silnice vedoucí z Litovle přes Slatinice do Prostějova. Pravoslavná církev má pevné kořeny v naší historii. Vzpomeňme svatého Prokopa Sázavského, zakladatele Sázavského monastýru, nebo svatou Ludmilu, babičku knížete svatého Václava.

Vratme se však k Vilémovu. Pravoslavný monastýr ve Vilémově je oázou klidu v dnešním přetechizovaném úspěšném světě, a to nejen svým uspořádáním, ale zvláště svou nezapomenutelnou atmosférou. Monastýr, především jeho chrám, je možné navštívit a obdivovat se jeho překrásné výzdobě. Nebyl by to pěkný námět na zájezd?

Ing. Ivo Hošek, ředitel Lázní Slatinice

NA ŠESTÉM KONTINENTU POPRVÉ ZAZNĚLY PRAVOSLAVNÉ PASCHÁLNÍ ZPĚVY VZKŘÍŠENÉMU KRISTU

19. 4. 2004

Na ruské polární stanici Bellingsausen na Antarktidě uvítali polárníci poprvé Světlé Kristovo Vzkříšení v pravoslavném chrámu. 11. dubna 2004 o paschální noci byl konán průvod kolem chrámu, sloužena paschální Jitřní a slavena Božská liturgie.

Po skončení bohoslužeb byli polárníci i hosté bohoslužby pozváni na ruskou stanici na sváteční oběd. Dle starého zvyku bylo všem, kdo projevíli přání, umožněno zvonit na chrámové zvony.

Dřevěný chrám vysoký 15 metrů byl postaven na Horno-Altajsku a rozebraný dopraven do Kaliningradu. Byl naložen na loď „Akademik Sergej Vavilov“ a dovezen

Připlouvá dřevo na chrám

na místo určení. Na lodi bylo také odvezeno do Antarktidy 6 zvonů, ikony, podsvíčníky a další chrámové vybavení. V únoru 2004 byl chrám zasvěcen Svaté a Životodár-

né Trojici vladykou Sergijev-Posadu Theognostem. Rozhodnutí představitele Ruské pravoslavné církve bylo při chrámu ustanoveno patriarší podvorije, podřízené Svato-Trojické Sergijově Lávře.

Slavnostní paschální bohoslužby vykonal zástupce Lávry jeromonach Kallistrat (Romanenko), zajišťující duchovní služby pro pravoslavné polárníky na Antarktidě.

připravil –b–

Nový chrám a polární základna – pohled z lodi

9. VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ BPM

Poslední valné shromáždění BPM se konalo v sobotu 17. dubna 2004 ve středisku duchovních setkávání ve Vilémově. Na úvod přivítal všechny přítomné stávající prezident BPM bratr Dejan Randjelovič. Sdělil, že jednání se účastní 8 osob, a předal slovo vladykovi Simeonovi, který v duchovní přednášce přiblížil situaci mládeže na konci 40. let 20. století. Poté vyzvedl důležitou úlohu bratra Dejana v posledním desetiletí, kdy stojí na čele BPM, a vyzval přítomné k poohlédnutí se po novém a mladém budoucím prezidentovi.

Ve svém vystoupení bratr Dejan připomněl aktivity BPM v roce 2003. Zvláště se zmínil o úloze poutí. Ty se podařilo uskutečnit v tradičním rozsahu snad kromě poutí do Hrubé Vrbky. Prezident BPM zdůraznil význam členství BPM v mezinárodní mládežnické organizaci Syndesmos a nutnost prohloubení naší účasti v ní. Byla vzpomenu brigráda, která se v loňském roce uskutečnila v Chabařovicích. Prezident BPM zdůraznil svůj vyšší věk, časovou a profesní zaneprázdněnost a vyzval přítomné účastníky zasedání k volbě nového prezidenta. Přiblížil také způsob získávání peněz pro potřeby BPM. Tento je v podstatě dvojí – sbírky a členské příspěvky. Alespoň jedenkrát ročně by se na farnostech měla uskutečnit finanční sbírka ve prospěch BPM. Poté bratr prezident vzpomněl na úlohu koordinátora práce BPM na Moravě, který po odchodu bratra (dnes otce) Vladimíra do

Čech chybí. Byla vyzvednuta úloha poutí coby pojítka mezi členy BPM a jejich spjatost s liturgií v místě konání poutí. Tyto se konají většinou do památných míst, která má v držení katolická církev a až na Sázkavský monastýr vcelku ochotně vychází vstříc našim požadavkům. Poutě se konají vždy v nejbližší sobotu k danému svátku a první letošní se bude konat u sv. Jana v obci Svätý Jan pod Skalou u Prahy 19. 6. pod vedením vladyky Kryštofa. Další se uskuteční 26. 6. v Jindřichovicích v mauzoleu, ve kterém jsou pohřbeni srbští a ruští vojáci z 1. sv. války. Třetí letošní pouť bude směřovat do monastýru v Hrubé Vrbce k uctění památky sv. mučedníka Gorazda dne 1. 9. Tradiční pouť ke sv. Ludmile do Tetína se uskuteční 18. 9. pod vedením vladyky Kryštofa, případná bohoslužba v chrámu sv. Jiří na Pražském hradě bude ještě upřesněna. Poutní cyklus bude završen ve Staré Boleslavi sv. liturgií u příležitosti svátku sv. Václava v sobotu 9. 10. Před novým prezidentem tak bude stát úkol udržet zatímní rozsah poutí a rozšířit je a to především na Moravě. Nejbližší se bude konat v Mikulčicích 22. 5. Bratr Dejan připomněl dobré vztahy BPM k polským a slovenským mládežnickým organizacím a vzájemnou informovanost o zajímavých akcích.

Zpráva o finančním hospodaření za rok 2003 začala potřebou hledání nového pokladníka, neboť dřívější pokladnice matka Ludmila již nemůže tuto práci vykonávat.

K 31. 12. 2003 byl stav účtu 20.925 Kč, příjmy z členských příspěvků činily 2.720 Kč a dary církevních obcí 4.800 Kč, a tedy celkové příjmy za rok 2003 činily 7.520 Kč. Výdaje za rok 2003 činily 5.054 Kč a čistý přírůstek za rok 2003 činil 2.475 Kč. Mezi největší výdaje za uplynulý rok patřilo poštovné, které bylo hrazeno i z osobních zdrojů stávajícího prezidenta. Tento ještě jednou zdůraznil, že svou funkci již nemůže vykonávat, ale přislíbil novému prezidentovi svoji pomoc a organizaci poutě do Jindřichovic.

Poté vyzval přítomné k volbě prezidenta BPM, což se po dlouhé diskusi všech

přítomných nepodařilo uskutečnit. Nakonec bylo řečeno, že funkci prezidenta BPM by mohl zastávat bratr Jiří Stránský, který dříve svůj zájem projevil, avšak z pracovních důvodů se nemohl jednat ve Vilémově zúčastnit. Bylo dohodnuto, že do měsíce bude svoláno do Prahy nové zasedání BPM, kde bude zvolen nový prezident. V případě, že se tak nestane, dojde k volbě na nejbližší pouti organizované BPM. Závěrem bratr Dejan Randjelovič vyzval přítomné k většímu zapojení do činnosti BPM a k získávání nových členů.

Za BPM Libor Kratochvíla

MALÝ ZÁZRAK VE VĚZEŇSKÉM CHRÁMU

Stavropol, 8. června 2004

Tento div se udál v chrámu sv. Archanděla Michaela, který se nachází v areálu věznice v krasnodarské obci Dvubratskij. Desítky vězňů se staly svědky toho, jak na trávník spadl raněný ptáček. Jeden z vězňů jej chtěl vzít do ruky, ale ptáček uletěl. Na místě, kde před chvílí ležel, se cosi blýskalo. Když se vězeň podíval blíže, v trávě spatřil... malý křížek.

Nález byl odnesen do chrámu. Na jedné lampádě, která byla chrámu darována,

chyběl křížek. Nalezený tam přesně pasoval! Ve věznicí je událost všeobecně považována za Boží znamení. Možná, že Pán Bůh dal uvězněným znamení, že již nastoupili cestu nápravy.

–b–

Z PROGRAMU VLADYKY ARCIBISKUPA KRYŠTOFA V MĚSÍCÍCH ČERVNU AŽ SRPNU

Vladyka s pomocí Boží zamýšlí:

25. 6. na ukončení akademického studijního roku na PBF PU sloužit sv. archijerejskou liturgií a děkovný moleben spolu s Jeho Blaženstvem metropolitou Nikolajem a členy Posvátného synodu v chrámu sv. Jana Theologa v kněžském semináři, (7.30 hod.) vystoupit s příspěvkem na promociích PBF PU v Prešově, (10.00 hod.) předseda Výroční konferenci Pravoslavné akademie Vilémov v Gorazdově cyrilometodějském středisku ve Vilémově. (18.00 hod.)
26. 6. sloužit sv. archijerejskou liturgií v monastýrském chrámu Zesnutí přesv. Bohorodice ve Vilémově, (8.00 hod.) tamtéž křtít syna ředitele Pravoslavné akademie Vilémov Mgr. Romana Jurigy a jeho choti Evy Adama. (9.00 hod.)
27. 6. sloužit sv. archijerejskou liturgií v katedrálním chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ul. 9 v Praze 2. (9.30 hod.)

28. 6. oslavit srbského národního svätce sv. krále a mučedníka Lazara (Vidovdan) svatou archijerejskou liturgií v chrámu Zesnutí přev. Bohorodice na Olšanech v Praze 3. (9.00 hod.)
29. 6. sloužit sv. archijerejskou liturgií v kapli sv. novomučedníka vладыky Gorazda při katedrálím chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ul. 9 v Praze 2 a poděkovat při ní za 51 let svého života. (8.00 hod.)
30. 6. v dopoledních hodinách navštívít Pravoslavnou církevní obec v Plzni.
1. 7. otevírat sezonu letních setkání pravoslavných dětí v těšovském Nazaretě. (10.00 hod.)
- 2.–3. 7. doprovázet Jeho Vysokopřeosvícenost metropolitu Kirilla, zástupce Jeho Svatosti patriarchy moskevského a celé Rusi Alexije II. a vedoucího oddělení vnějších vztahů Ruské pravoslavné církve, spolu s Jeho Blaženstvem vладыkou metropolitou Nikolajem při přijetích u pana prezidenta, členů vlády a Parlamentu ČR.
3. 7. spolusloužit s hosty sv. archijerejskou liturgií v chrámu sv. Jiří na velvyslanectví Ruské federace. (10.00 hod.)
4. 7. v chrámu sv. Petra a Pavla v Karlových Varech oslavit sv. archijerejskou liturgií 25. výročí Zastoupení Ruské pravoslavné církve v českých zemích. (10.00 hod.)
5. 7. v den chrámového svátku sloužit sv. archijerejskou liturgií v chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Hořovičkách. (10.30 hod.)
6. 7. u příležitosti svátku Mistra Jana Husa číst epištolu na bohoslužebném shromáždění v Betlémské kapli. (15.00 hod.)
7. 7. sloužit sv. archijerejskou liturgií v chrámu sv. Trojice v Sokolově. (10.00 hod.)
11. 7. oslavit chrámový svátek slavnostní svatou liturgií v chrámu sv. Petra a Pavla v Milířích. (10.00 hod.)
12. 7. v den chrámového svátku sloužit sv. archijerejskou liturgií v chrámu sv. Petra a Pavla v Karlových Varech a ukončit tak první běh letního setkání dětí v Těšově. (10.00 hod.)
18. 7. sloužit sv. archijerejskou liturgií v kapli sv. Jana Křtitele při chrámu sv. Jakuba v Železném Brodě. (10.30 hod.)
20. 7. účastnit se pouti na kole k ikoně sv. proroka Eliáše do Protivanova. Odjezd z Vilémova v 7.30 hodin.
25. 7. sloužit sv. archijerejskou liturgií v chrámu sv. Olgy ve Františkových Lázních. (10.00 hod.)
1. 8. sloužit sv. archijerejskou liturgií v katedrálím chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově 9 v Praze 2. (9.30 hod.)
- 5.–20. 8. účastnit se s dětmi Duchovní olympiády v Athénách (Řecko).
22. 8. sloužit sv. archijerejskou liturgií v chrámu Proměnění Páně v Liberci (10.00 hod.).
28. 8. v den chrámového svátku sloužit sv. archijerejskou liturgií v chrámu Zesnutí přev. Bohorodice na Olšanech v Praze 3 a vzpomenout 80. výročí posvěcení základního kamene pro něj.
29. 8. sloužit sv. archijerejskou liturgií v chrámu Zvěstování přev. Bohorodice Na Slupí 4 v Praze 2. (10.00 hod.)
4. 9. oslavit sv. archijerejskou liturgií výročí mučednické smrti sv. vладыky Gorazda v jeho rodišti Hrubé Vrbce. (10.00 hod.)

Upozornění:

5. 7. bude na okruhu ČRo Severní Čechy v 9.00 hodin hodinový pořad o pravoslavné církvi, jejím postavení v ČR a EU, její minulosti a budoucnosti. Hovoří vladyka arcibiskup Kryštof.

Na svátek svatých Cyrila a Metoděje

v pondělí 5. července si nenechte ujít program na ČT1 ve 12.30 hodin s názvem Cesty svatých Cyrila a Metoděje. Krásné putování po stopách našich věrozvěstů v Řecku. Komentuje vladyka arcibiskup Kryštof.

redakce

Pozvání

Zveme srdečně na pouť do Hrubé Vrbky rodiště sv. vladyky Gorazda v den jeho mučednické smrti v sobotu 4. září 2004. Všenoční bdění začíná v předvečer svátku po západu slunce. V 10.00 hodin bude uvítání našich archijerejů, na něž naváže slavnostní svatá liturgie.

Igumen Joakim s bratrstvom

PRVNÍ SVATÁ LITURGIE V SOBĚSLAVI

4. neděli po svátku světlého Kristova Vzkříšení, v Neděli Mrtvící raněného, 2. května 2004 nastal ten významný, dlouho připravovaný a očekávaný den první sv. liturgie v Soběslavi. Pro všechny pravoslavné věřící ve městě a jeho okolí se tak stal skutečností misijní záměr tábořské farnosti.

S požeňáním Jeho Vysokopřeosvícenosti vladyky arcibiskupa Kryštofa a s pomocí okružního protopresbytera Mgr. Jana M. Týmala začal v 10.00 hodin o. jeromonach Pachomij (Paďouk),

Otec Pachomij s dětmi při první sv. liturgii v Soběslavi.

duchovní správce Pravoslavné církevní obce v Táboře, sloužit Božskou liturgií v propůjčeném sále – „setkávací místnosti“ Svazu zahrádkářů. Byla to sv. liturgie „na pouť“, ale duchovně velmi silná a všechny nás posílila a povzbudila.

Zatím se jí zúčastnila jen hrstka věřících, kteří přistoupili ke sv. Tajinám (Pokání a sv. Eucharistii), ale doufáme, že budou pravidelnými bohoslužbami první neděli v měsíci přibývat další. Věříme, že Bůh ukáže cestu do provizorní modlitební místnosti i ostatním pravoslavným obyvatelům Soběslavi, kteří si netroufali přijít nebo o konání sv. liturgie nevěděli.

Tímto i Vás, čtenáře HP, prosíme o modlitby za nově vznikající pravoslavnou církevní obec v Soběslavi, jakož i o modlitby za získání stálého a důstojného modlitebního místa.

sestra Andrea

ZPRÁVA ZE ZASEDÁNÍ EPARCHIÁLNÍ RADY PRAŽSKÉ EPARCHIE KONANÉ 18. 5. 2004

Dne 18. 5. 2004 se konalo zasedání Eparchiální rady pražské eparchie v rezidenci pražského arcibiskupa. Zasedání bylo zahájeno modlitbou. Na úvod vzpomněli členové eparchiální rady nezapomenutelného otce Tomáška, který nás opustil a vyjádřili veliké poděkování za jeho práci pro církev. Po následující četbě usnesení

z minulého zasedání a zprávě o jejich plnění se přistoupilo podle programu k projednávání aktuálních otázek eparchie. Na programu byla otázka registrace nové pražské církevní obce především srbských věřících, problematika stavby nového pravoslavného chrámu v Praze, informace o získání do majetku církve pravoslavného chrámu v Žatci a zpráva o jednáních ohledně snahy získat chrám v Lesné. Dále byl ustanoven východo-

českým okružním protopresbyterem ustanoven otec Mgr. Augustýn M. Jareš z Hradce Králové. Úřad eparchiální rady byl pověřen připravit na další zasedání výčet církevních obcí, které zaplatili církevní daň a na závěr vладыka Kryštof informoval o měsíčním studijním pobytu v Recku pro pravoslavné mladé, který zařídila naše církev. Zasedání bylo zakončeno modlitbou.

Pavel Milko, tajemník ÚER

JOSEF V EGYPTĚ

Zatímco Jákob oplakával svého syna Josefa jako mrtvého, Josef, prodaný bratry do otroctví za dvacet stříbňáků, sestupoval s karavanou kupců do Egypta. Prošli Sinajské pohoří a před Josefovým zrakem se objevila úrodná egyptská nížina, kterou od jihu k severu protéká a zúrodňuje řeka Nil. Byla to země bohatá s krásnými městy a obdělávanými lány polí. Snad se mu ta země zalíbila a snad by se byl i radoval, kdyby se tu neoctl jako otrok, který neví, co ho čeká.

Když sestoupili, přivedli kupci Josefa na tržiště a nabídli ho jako ostatní zboží na prodej. Koupil si ho vznešený Egyptan Potifar, dvořan egyptského krále, velitel královny tělesné stráže. Jistě si Josef prožil dost úzkosti, ale myslíme, že se plně poručil do Boží ochrany a s odvahou a nadějí čelil všemu, co mu osud přinese. Opravdu se zdá, ba není pochyby o tom, že Hospodin byl s Josefem, že ho ochraňoval a jeho práci v Potifarově domě provázel zdarem. Zakrátko Potifar ustanovil Josefa správcem svého domu. Uvědomil si, jak je Josef pečlivý, jak tu všechno klope, že se sám nemusel vůbec o nic v domě starat, protože Josef vše zařídil. Hospodin žehnal Josefovi a skrze něho i Potifarovu hospodářství.

Josef vyrostl v krásného mladého muže. Všimla si ho Potifarova manželka, zamílovala se do něho a začala ho svádět. Jo-

sef ji odmítal – vždyť to byla provdaná žena, a navíc že-

DĚTEM

na jeho pána, který k němu byl laskavý a Josef by mu nikdy nechtěl ublížit a rozhněvat ho tím, že by si začal milostné pletky s jeho ženou. Ta se však cítila Josefovým odmítáním uražena, ale tím více ho chtěla. Jednou si na něho počkala a vzala ho do náručí, ale Josef, který poznal, že už se slovy nevystačí čelit její touze, se ženě vykroutil a utekl. Jak se ho pevně držela za oblek, zůstal jí v ruce a Josef utekl nahý.

Teď už té ženě nešlo o nic jiného, než se Josefovi pomstít za odmítnutí, které ji urazilo. Začala křičet, až se seběhlo služebnictvo, a začala vykládat, že Josef na ní chtěl spáchat násilí. Totéž vykládala i svému manželovi, když přišel domů. Uvěřil jí, rozhněval se a vsadil Josefa do pevnosti, kde byli věznění královi vězňové. Ale ani tehdy Hospodin Josefa neopustil, ale způsobil, že si Josef získal přízeň velitele pevnosti, a ten mu svěřil péči o všechny vězně. Byl sice vězněm, z pevnosti nevycházel, ale na území věznice se těšil plné svobodě. Volně se procházel, navštěvoval vězně, těšil je v jejich úzkostech a trpělivě čekal, až Hospodin potěší a vysvobodí jeho.

vладыka Simeon

Vydává Pravoslavná církev v Českých zemích, P. O. Box 655, CZ-111 21 Praha 1.

Hlavní redaktor: Dr. Čestmír Kráčmar, Soukenická 10, 110 00 Praha 1. Technický redaktor: Boris Havel.

Redakce si vyhrazuje práva na případné úpravy, či krácení zaslaných příspěvků.

Uzávěrka každého čísla je 10. den předcházejícího měsíce. Vychází druhý týden v měsíci.

Litografie Lokša PrePress Rakovník, tisk Tuček tiskárna Rakovník.

Jedno číslo Kč 17,-, pro předplatitele u distribučního střediska v Praze Kč 16,-.